

О. М. Тищук,
аспірант кафедри соціології і публічного управління,
Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-2854-3407>
О. В. Мороз,
магістрант кафедри хірургії Медичного коледжу Тунцзі,
Хуачжонський університет науки і технології (Вухань, Китай)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4314-4939>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.3.202

ОБГРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ У МЕЖАХ ПРОБЛЕМАТИКИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

О. Tyshchuk,
PhD student of the Department of Sociology and Public Administration,
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"
O. Moroz,
Master student of the Department of Surgery of Tongji Medical College,
Huazhong university of science and technology (Wuhan, China)

GROUNDING OF THE RELEVANCE OF RESEARCHES WITHIN THE PROBLEMS OF PUBLIC
ADMINISTRATION: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT

За результатами аналізу традицій які склалися у галузі знань "Публічне управління та адміністрування" щодо формулювання змісту пов'язаної з обґрунтуванням актуальності дослідження структурної частини наукової публікації, було узагальнено існуючі у науковому дискурсі практики написання відповідного підрозділу науковцями. В публікації актуалізовано протиріччя яке виникає між необхідністю забезпечення вченим змістовності обґрунтування актуальності та формальними вимогами щодо її обсягів. Таке протиріччя є підґрунтям для актуалізації ризиків виникнення методологічних помилок, особливо у молодих вчених, на рівні опрацювання змісту відповідного структурного підрозділу наукової роботи. Публікація містить формалізовані, за результатами проведеного аналізу виконаних у межах галузі знань "Публічне управління та адміністрування" наукових робіт вчених, моделі обґрунтування актуальності обраних ними предмету наукового пошуку. Крім того, в статті надані практичні рекомендації щодо можливості використання тих чи інших концептів обґрунтування актуальності обраного вченим напрямку наукового дослідження з прийняттям до уваги виявленого протиріччя між змістом та формою відповідного структурного підрозділу наукової роботи.

Within the framework of this publication, it is provided for formalization of directions for substantiating the relevance of research within the field of knowledge "Public administration and governance" and to propose ready for use concepts for formulating the content of the corresponding subsection of a scientific publication.

Preparation and writing of any scientific text, regardless of its kind involves the researcher's coverage of the level of relevance of the chosen problem. As a rule, for experienced scientists, this direction of scientific work is not complicated and does not create certain difficulties during formulation of the corresponding content. For researchers who are at the beginning of the formation of their conceptual maturity at the level of a scientist, the justification of the relevance of the problem chosen for scientific research can not only cause certain difficulties, but also become the basis for the accumulation of further methodological mistakes.

The conducted analysis of the content of scientific works of domestic and foreign researchers made it possible to identify fundamental differences in scientific discourses regarding existing practices of relevance. The studies of domestic scientists are mainly focused on the general theoretical aspects of the manifestation of the so-called science of methods, while foreign scientists appeal to the practice of using certain methods, as well as to the traditions of formulating the content of certain units of scientific research. It is quite obvious that within the framework of domestic scientific thought there is a lack of practical-oriented publications, which, on the one hand, would contain an analysis of the most popular practices among researchers to substantiate the content of certain structural units of scientific work and on the other hand, they would formulate constructs ready for use, especially by young scientists, regarding the content of the most difficult units to study.

The substantiation of the relevance of the scientific research direction chosen by the scientist is one of the most important structural elements of scientific research. Within this structural part of the study, the scientist formulates answers to questions considering relevance of the results of the study and the timeliness of their updating. The scientist must justify the essence of the problem he has chosen to solve and show their ability to ensure the achievement of a scientific result. Such a demonstration is based on the results of the researcher's distinguishing of a scientific problem and coverage of its connections with problems of a different level of its manifestation.

Substantiation of relevance does not have strict methodological norms for the formulation of content. It is believed that the substantiation of the relevance of the research direction chosen by the scientist belongs to its exclusive competence and is carried out without observing any rules. At the same time, certain traditions regarding the directions of relevance have developed in scientific community. In the most simplified form, such traditions for the field of knowledge "Public administration and governance" can be formulated through the prism of the following areas: program documents of international level; Ukraine's obligations to other countries; regulatory documents; program documents of the state and regional levels; results of expert assessment of the state and trends in the development of the object of public administration; change in the amount of state financing of a particular direction of state policy; events of the present and actual demands of society or its individual groups; compliance with the subject of priority areas of scientific research of the National Academy of Sciences of Ukraine and (or) the National Branch Academies of Sciences of Ukraine. The above list is not exhaustive, and therefore can be supplemented.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування; актуальність дослідження; методологія написання структурних підрозділів; напрями обґрунтування актуальності наукового дослідження.

Key words: public administration and governance; relevance of researches; methodology for writing structural units; ways of substantiation of the relevance of scientific research.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Підготовка та написання будь якого наукового тексту, незалежно від його різновиду (есе, науковий

звіт, наукові тези, стаття, кваліфікаційна робота, монографія тощо) передбачає висвітлення дослідником рівня актуальності обраної ним проблематики. Для досвідчених вчених цей напрям наукової роботи, як правило, не є складним або таким який створює певні труднощі при формулюванні відповідного

змісту. Для дослідників які перебувають на початку формування своєї концептуальної зрілості на рівні вченого, обґрунтування актуальності обраної для наукового пошуку проблематики може не лише викликати певні труднощі, а й стати основою для накопичення подальших методологічних помилок (обрання дослідником напряму наукового пошуку з суперечливим рівнем його актуальності, може стати причиною втрати дослідницького потенціалу, а відповідно й основою для актуалізації ризиків недосягнення наукового результату). Нажаль, ми змушені констатувати й той факт, що навіть досвідчені вчені не завжди методологічно вірно обґрунтовують актуальність свого дослідження. Виникає ситуація за якою обрана дослідником тема, за фактом, є актуальною та такою розробка якої забезпечує очікувані суспільством (бенефіціарами) наукові результати, а рівень її обґрунтування — недостатнім. Така наша увага до цієї суперечності обумовлена: змістом стандартів вищої освіти щодо необхідності вибору актуальної для написання кваліфікаційних робіт проблематики (необхідність вірно обрати тему та об'єктивно оцінити потенціал її розробки з огляду на своєчасність актуалізації конкретного дослідження та соціальної значущості очікуваних результатів); місцем розміщення пов'язаної з обґрунтуванням актуальності структурної частини наукової роботи (зазвичай відповідна структурна частина розміщується на самому початку, а отже є засадничою по відношенню до змісту інших структурних частин); метою її підготовки (виявити існуючі суперечності та обґрунтувати необхідність (важливість) їх розв'язання); покладеними функціями (продемонструвати рівень концептуальної зрілості вченого та актуалізація його спроможності "відокремити головне від другорядного, виявити те, що вже відомо і що досі невідомо науці з предмета дослідження" [6] тощо.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика обґрунтування актуальності дослідження, з огляду на мультігалузевість її змісту та методологічний рівень відповідної актуалізації, постійно перебуває у фокусі наукових інтересів багатьох вчених. У межах галузі "Публічне управління та адміністрування" відповідна проблематика набула свого розвитку у роботах: В.Д. Бакуменка (розглянуто методологічні питання організації наукових досліджень в публічному управлінні) [1]; С.М. Домбровської (висвітлено зміст технології роботи дослідника щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи) [2]; С.О. Кравченка (сформульовано вимоги щодо змісту тих чи інших структурних частин кваліфікаційної роботи) [5]; О.А. Мельниченко (формалізовано зміст підходів щодо формулювання актуальності дослідження) [3]; С.А. Мороз (проаналізовано місце та роль обґрунтування актуальності в успішності проведення наукового дослідження) [4]; В.В. Тертички (конкретизовано методологічні проблеми організації наукових пошуків у межах держано-управлінської проблематики) [7] та інших вчених. Неабиякий внесок у дослідження методологічних

питань обґрунтування актуальності наукового дослідження було зроблено представниками інших галузей знань, а саме — Г.О. Біртою, Ю.Г. Бургуєм, С.Е. Важинським, П.М. Григоруком, П.М. Григоруком, М.Ю. Євтушенка, О.В. Крушельницькою, В.Ю. Медвідь, І.М. Рассохою, М.І. Хижняк та іншими дослідниками. Серед зарубіжних вчених, до кола наукових інтересів яких входили питання методологічного забезпечення наукових пошуків, слід звернути увагу на Ф. Беца (з'ясовано зміст та розглянуто практики використання наукових методів в системі організації наукових пошуків) [8], В. Давідавіченеву (виявлено особливості розбудови основних концепцій дослідження) [9], С. Котарі (визначено умови ефективного використання вченим методів, підходів та принципів наукового дослідження), [10], П. Пандіяна (висвітлено досвід використання методів наукового дослідження та розглянуто зміст структурних частин наукової роботи) [11] та інших вчених.

Проведений аналіз останніх досліджень і публікацій з проблематики методології організації наукових досліджень дозволив виявити принципову різницю між поглядами вітчизняних та зарубіжних вчених щодо фокусу уваги, а саме — дослідження вітчизняних вчених зосереджені суто на загальнотеоретичних аспектах прояву так званої науки про методи, в той час як зарубіжні вчені апелюють до практики використання тих чи інших методів (аналіз практик використання методів), а також до традицій формулювання змісту тих чи інших підрозділів наукового дослідження (формулювання практичних порад щодо підготовки змісту того чи іншого структурного підрозділу наукової роботи). Цілком очевидно, що у межах вітчизняної наукової думки бракує практичноорієнтованих публікацій, які б, з одного боку, містили б аналіз найбільш популярних серед дослідників практик обґрунтування змісту тих чи інших структурних підрозділів наукової роботи (актуальність; наукова новизна; аналіз внеску вчених у розробку відповідної проблематики тощо), а з іншого — формулювали б готові до використання, особливо молодими вченими, конструкти щодо змісту найбільш складних до опрацювання підрозділів.

ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ДАНА СТАТТЯ

Не дивлячись на достатній рівень наукової уваги до проблематики методології організації наукових досліджень, окремі її питання все ще потребують на додаткову увагу з боку вчених, як на рівні наукового обґрунтування технології використання тих чи інших методів наукового пізнання, так й на рівні опрацювання практичних порад щодо змістовного наповнення змістом окремих структурних частин наукової роботи (публікації). Серед питань які все ще потребують на своє подальше вирішення (розвиток) слід звернути увагу на ті з них, які зосереджені на опрацюванні конкретних порад щодо підготовки змісту тих чи інших структурних частин наукової публікації. У межах цієї публікації ми маємо намір зо-

середитись на висвітленні практик складання концептів такої важливої структурної одиниці як "обґрунтування актуальності".

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

У межах цієї публікації передбачено формалізувати напрями (розглянути традиції) обґрунтування актуальності дослідження які склалися у межах галузі знань "Публічне управління та адміністрування" та запропонувати готові до використання концепти формулювання змісту відповідного підрозділу наукової публікації. Досягнення цієї мети можливо за результатами, з одного боку, аналізу наукової літератури методологічного рівня актуалізації свого змісту (фокус уваги зосереджується на методологічних порадах вчених-методологів щодо обґрунтування актуальності), а з іншого — формалізації традицій написання відповідних структурних підрозділів авторами наукових публікацій у межах їх наукових праць (фокус уваги зосереджується на прикладах формулювання актуальності у межах тих чи інших досліджень).

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

За результатами аналізу наукової літератури методологічного спрямування, а також змісту наукових публікацій оприлюднених у виданнях публічно-управлінського спрямування (фахові видання за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування"), було з'ясовано той факт, що традиції обґрунтування актуальності дослідження у межах галузі знань "Публічне управління та адміністрування" мають свої особливості, тобто не є тотожними до тих традицій, які склалися при формулюванні актуальності у межах інших галузях наукового знання.

У межах закладених методологію організації наукових досліджень практик, проблематика обґрунтування актуальності авторського дослідження у межах галузі "Публічне управління та адміністрування" може бути подана через призму висвітлення обраного дослідником у якості фокусу наукової уваги питання за одним з нижче наведених напрямів, а саме:

1) програмні документи міжнародного (глобального) рівня (наприклад: підсумковий документ 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН — "Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року" (інституалізація орієнтирів розвитку людства через формулювання 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань до них) тощо);

2) зобов'язання України перед іншими державами (зазвичай такі зобов'язання актуалізуються за результатами підписання міжнародних угод. Наприклад: Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; План заходів з реалізації стратегічного курсу держави на набуття повно-

правного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору тощо). Цілком очевидно, що механізми виконання взятих державою на себе зобов'язань, тим більше на міжнародному рівні, так само як й створення умов для їх ефективного використання, можуть бути ідентифіковані на рівні актуальних напрямів дослідження;

3) нормативно-правові документи (Конституція України, Закони України; Укази Президента України; Постанови Кабінету Міністрів України (наявність зорієнтованого на впорядкування тих чи інших питань, так само як й на затвердження механізмів їх вирішення, нормативно-правових актів може вважатись свідченням актуальності. Таке наше припущення пов'язано насамперед з тим, що фокусом уваги нормотворчості є регулювання / дерегулювання суспільних відносин, а також усунення недоліків такого впливу. Іншими словами, нормативно-правовий акт є похідним від запиту суспільства (груп суспільства) на вирішення того чи іншого питання. Отже, якщо є нормативно-правовий акт то був й відповідний запит на його появу. Тут слід звернути увагу, що факт наявності нормативно-правового акту не знімає питання (запиту суспільства) у повному обсязі, адже сформульовані у ньому норми, як правило, потребують на вдосконалення свого змісту або навіть повної заміни

4) програмні документи державного та регіонального рівнів (у якості таких документів можуть бути розглянуті стратегії розвитку за тим чи іншим напрямом. Цілком очевидно, що будь яка з стратегій, незалежно від її змістовного спрямування, так само як й рівня актуалізації, готується її авторами лише за тими напрямами, які потребують особливої уваги з боку суб'єктів публічного управління);

5) результати експертного оцінювання стану розвитку об'єкту безпосередньої уваги міжнародними моніторинговими місіями, незалежними експертними агенціями, органами державної влади які наділені функціями моніторингу та констатації фактів тощо (сталі (підтверджені часом) тенденції зміни індексів (показників) рівня розвитку об'єктів безпосередньої уваги може свідчити про необхідність втручання держави. Наприклад, погіршення показників рівня розвитку об'єкту державного управління, так само як й зниження темпів позитивних змін у порівнянні з подібними об'єктами державного управління в інших країнах світу, може стати підґрунтям для актуалізації відповідної проблематики);

6) зміна обсягів державного фінансування сфери (видатки у межах державного бюджету). Перерозподіл державою бюджетних видатків на користь того чи іншого напрямку державної політики (наприклад, збільшення видатків) може свідчити про значущість відповідного фокусу уваги. Разом з тим, цей напрям обґрунтування актуальності має певні вади, а отже може бути віднесеним до допоміжних. Тут ми маємо на увазі той факт, що зменшення видатків бюджету за тим чи іншим напрямом реалізації державного політики не завжди може свідчити про втрату актуальності відповідних за фокусом своєї наукової уваги досліджень (наприклад, зменшення видатків дер-

Рис. 1. Напрями обґрунтування актуальності дослідження

жавного бюджету на фінансування якоїсь державної програми може бути обумовлено не стільки втратою актуальності цієї програми для суспільного розвитку, скільки причиною необхідності збільшення іншого, більш актуального, напрямку державної політики. Іншими словами, зменшення фінансування не може розглядатися через призму втрати актуальності вирішення відповідного питання (розв'язання проблеми). Скоріше за все, у такому випадку, ми можемо вести мову про актуалізацію більш важливого напрямку для фінансування, а не про втрату актуальності іншими напрямками державної політики);

7) події сьогодення та актуальні запити суспільства або окремих його груп. Цей напрям обґрунтування актуалізації обраної проблематики є найскладнішим, адже його статус не підтвердженим (закріпленим) будь-якими нормативно-правовим документом. Відсутність інституалізації проблематики з боку держави щодо тих чи інших подій сьогодення створює підґрунтя для актуалізації сумнів щодо їх важливості. Разом з тим, відсутність рефлексії держави на події сьогодення, або на запити суспільства, може бути пояснена через призму наявності так званого часового лагу між фактом актуалізації тієї чи іншої події та безпосередньою реакцією держави на неї або на її наслідки (наприклад, подія вже відбулась, а держава, з огляду на об'єктивно обумовлені процедури інституалізації рефлексії (констатація факту; аналіз причин та прогнозування можливих наслідків; оцінка необхідних ресурсів та джерел їх поповнення; напрацювання альтернатив та обгово-

рення їх з експертами; опрацювання проєкту управлінського рішення та організація його громадського обговорення; корегування змісту проєкту управлінського рішення відповідно до наданих рекомендацій; інституалізація управлінського рішення тощо) ще не відреагувала на неї);

8) відповідність обраного дослідником напрямку організації наукових пошуків тематиці пріоритетних наукових досліджень НАН України та (або) Національних галузевих академій наук України. Цілком очевидним є той факт, що НАН України та Національні галузеві академії наук України формують власний перелік пріоритетних напрямів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок лише за актуальними напрямками організації наукових пошуків.

Концептуалізація сформульованих вище напрямів обґрунтування актуальності наукового дослідження візуалізовано нами у межах на рисунку 1.

Вище наведені напрями обґрунтування актуальності є, з одного боку, достатньо специфічними (не можуть вважатися універсальними, тобто такими які можуть бути використані у межах будь-якої галузі знань. Наприклад, у межах таких галузей знань як "Гуманітарні науки" (релігієзнавство; історія та археологія; філософія; культурологія; філологія), "Богослов'я", "Математика та статистика" (математика; статистика; прикладна математика) тощо, запропоновані нами вище підходи до обґрунтування актуальності мають достатньо обмежений функціонал свого використання.

Іншими словами, ми можемо вести мову про можливість (доцільність) використання актуалізованих нами підходів для порівняно обмеженого переліку галузей знань, наприклад; "Публічне управління та адміністрування"; "Управління та адміністрування" (облік і оподаткування; фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; менеджмент; маркетинг; підприємництво та торгівля); "Соціальні та поведінкові науки" (економіка; політологія; психологія; соціологія) тощо), а з іншого — невичерпаними (можуть бути доповнені та розвинути. Наприклад, актуальність може бути сформульована через призму думок видатних (визнаних світом) вчених, політиків, громадських діячів тощо або через результати прогнозування темпів розвитку того чи іншого об'єкту публічного управління.

Крім того, слід звернути увагу на той факт, що обґрунтування дослідником актуальності обраного ним фокусу уваги не обов'язково повинно відбуватися за кожним з наведених на рисунку 1 напрямів. При виборі напрямів обґрунтування актуальності дослідження дослідник повинен керуватися принципом так званої розумної достатності (обрати декілька, наприклад 2—3 напрями, найбільш актуальних по відношенню до обраного (конкретного) предмету дослідження напрямів) та об'єктивно оцінювати свою здатність щодо використання того чи іншого напряму (вибір дослідником напрямів обґрунтування актуальності дослідження повинен відбуватися з оглядом на рівень концептуальної зрілості вченого). Найбільш вдалим кроком дослідника щодо вибору напрямів обґрунтування актуальності, на нашу думку, є комбінування декількох, логічно пов'язаних між собою напрямів. Така логіка комбінування може бути подана через такі комбінаційні варіації:

- програмні документи міжнародного (глобального) рівня; зобов'язання України перед іншими державами; нормативно-правові документи національного рівня (комбінування першого, другого та третього напрямів (рисунок 1). Логіка забезпечується у парадигмі сходження від глобального та міжнародного рівнів до національного рівня);

- результати експертного оцінювання стану та тенденцій розвитку об'єкту публічного управління; програмні документи державного та регіонального рівнів; зміна обсягів державного фінансування того чи іншого напряму державної політики (комбінування п'ятого, четвертого та шостого напрямів (рисунок 1). Логіка забезпечується у парадигмі сходження від стану, наприклад незадовільного, об'єкту публічного управління до програмування його подальшого розвитку);

- події сьогодення та актуальні запити суспільства або окремих його груп; результати експертного оцінювання стану та тенденцій розвитку об'єкту публічного управління; програмні документи державного та регіонального рівнів (комбінування сьомого, п'ятого та четвертого напрямів (рисунок 1). Логіка забезпечується у парадигмі актуалізації запиту (потреби) суспільства, з одночасним підтвердженням його об'єктивності результатами експертного оцінювання, та програмуванні дій органів публічного управління) тощо.

Безумовно, різноманіття таких комбінацій є обмеженим (тут ми маємо на увазі суто математичних підхід щодо можливостей комбінування визначених нами сьома напрямів), але варіантів виборів у дослідника є цілком достатньо, як для забезпечення унікальності його авторського підходу (бачення), так й для дотримання принципу об'єктивності щодо висвітлення актуальності обраного предмету наукового пошуку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Приймаючи до уваги вище наведене можемо сформулювати такі основні узагальнення та висновки.

По-перше, обґрунтування актуальності обраного вченим напряму наукового пошуку є одним з найбільш важливих структурних елементів наукового дослідження. У межах цієї структурної частини дослідження відбувається формулювання вченим відповідей на запитання щодо затребуваності результатів проведеного дослідження та своєчасності їх актуалізації. Вчений повинен обґрунтувати сутність обраної ним для розв'язання проблеми (ідентифікувати проблему та довести необхідність її вирішення саме у цей час) та продемонструвати свою здатність забезпечити досягнення наукового результату. Така демонстрація відбувається за результатами виокремлення дослідником наукової проблеми (виділення сутнісного) та висвітлення її зв'язків з проблемами іншого рівня свого прояву.

По друге, обґрунтуванню актуальності, не дивлячись на неабияку її значущість для розбудови подальшого дослідження (переважна більшість вчених-методологів погоджується з припущенням про те, що обґрунтування актуальності є своєрідним програмним кодом для розбудови дослідження) зазвичай не присвячують навіть декількох сторінок дослідження та обмежуються одним або двома середніми за своїм розміром абзацами. Тут ми можемо вести мову про виникнення суперечності між необхідністю висвітлення сутності проблеми (проблема як правило розглядається через призму суперечності, яку слід актуалізувати (виявити) та довести важливість її вирішення — надати відповідь на запитання — "Хто саме та чому саме зацікавлений у вирішенні актуалізованої проблеми" та "У площині знань якої саме галузі науки актуалізується виявлена проблема"), що вже само по собі передбачає необхідність резервування певного обсягу у структурі змісту дослідження, та тими традиціями, які склалися (зазвичай анотація є стислою, лаконічною та такою яка не займає багато місця у дослідженні). Іншими словами, обґрунтування актуальності, з одного боку, є достатньо навантаженим за своїм змістом, а з іншого — дуже обмеженим за формою (суперечність між формою та змістом).

По-третє, обґрунтування актуальності не має жорстких методологічних норм щодо формулювання змісту. Вважається, що обґрунтування актуальності обраного вченим напряму дослідження нале-

жить до його виключної компетенції та здійснюється без дотримання будь-яких правил. Разом з тим, у науковому середовищі склалися певні традиції (уявлення щодо доцільності) щодо напрямів обґрунтування актуальності. У самому спрощеному вигляді такі традиції для галузі знань "Публічне управління та адміністрування" можуть бути сформульовані через призму таких напрямів: програмні документи міжнародного (глобального) рівня; зобов'язання України перед іншими державами; нормативно-правові документи; програмні документи державного та регіонального рівнів; результати експертного оцінювання стану та тенденцій розвитку об'єкту публічного управління; зміна обсягів державного фінансування того чи іншого напрямку державної політики; події сьогодення та актуальні запити суспільства або окремих його груп; відповідність тематиці пріоритетних напрямів наукових досліджень НАН України та (або) Національних галузевих академій наук України. Наведений перелік не є вичерпним, а отже може бути доповненим.

Серед перспективних напрямів подальшого розвитку порушеної у межах цієї публікації проблематики найбільш важливими, на нашу думку, є ті з них, які зосереджуються на методології обґрунтування внеску вчених у дослідження тих чи інших питань наукового дискурсу.

Література:

1. Бакуменко В. Д., Кравченко С. О. Методологія системних досліджень в державному управлінні: навч. посіб. К.: ВПЦ АМУ. 2011. 116 с.
2. Домбровська С. М. Технологія захисту дисертацій. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. — 190 с.
3. Мельниченко О. А. Методологія організації наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: ФО-П Леонів Д. С., 2016. 27 с.
4. Мороз С. А., Домбровська С. М., Мороз В. М. Рейтинг науково-педагогічних працівників, як складова системи державного управління якістю вищої освіти. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2017. Вип. 2. С. 294—309.
5. Основи наукових досліджень у галузі публічного управління: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" / уклад.: С. О. Кравченко, О. Л. Євмешкіна. К.: УкрСІЧ, 2018. 28 с.
6. Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. К.: Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України", Видавництво "Толока", 2001. 80 с.
7. Тертичка В. Галузь науки "Суспільна (державна) політика". Енциклопедія державного управління: у 8 т. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Київ: НАДУ, 2011. Т. 2: Методологія державного управління. С. 107—111.
8. Betz F. Managing Science: Methodology and Organization of Research. New York: Springer, 2011. 388 p.
9. Davidaviciene V. Research methodology: An introduction. New York: Springer International Publishing AG, 2018. 23 p.
10. Kothari C. R. Research methodology. New Delhi: New Age International Publishers, 2004. — 464 p.
11. Pandey P., Pandey M. Research methodology tools and techniques. Buzau: Bridge Center, 2015. 118 p.

References:

1. Bakumenko, V.D. and Kravchenko, S.O. (2011), Metodolohiia systemnykh doslidzhen v derzhavnomu upravlinni: navch. Posib [Methodology of system research in public administration: teaching. manual], VPTs AMU, Kyiv, Ukraine.
2. Dombrovska, S.M. (2017), Tekhnolohiia zakhystu dysertatsii [Dissertation defense technology], Vyd-vo NUTsZU, Kharkiv, Ukraine.
3. Melnychenko, O.A. (2016), Metodolohiia orhantzatsii naukovykh doslidzhen: konspekt lektsii [Methodology of scientific research organization: lecture notes], FO-P Leonov D.S., Kharkiv, Ukraine.
4. Moroz, S.A. Dombrovska, S.M. and Moroz V.M. (2017), "Rating of scientific and pedagogical workers, as a component of the system of state management of the quality of higher education", Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia, vol. 2, pp. 294—309.
5. Kravchenko, S.O. and Yevmieshkina, O.L. (2018), Osnovy naukovykh doslidzhen u haluzi publichnogo upravlinnia : metod. rek. dlia pidhotovky fakhivtsiv za stupenem vyshchoi osvity "Mahistr" za spetsialnistiu "Publichne upravlinnia ta administruvannia" [Fundamentals of scientific research in the field of public administration: method. rec. for the training of specialists with the degree of higher education "Master's" in the specialty "Public management and administration"], UkrSICH, Kyiv, Ukraine.
6. Ponomarenko, L.A. (2001), Yak pidhotuvaty i zakhystyty dysertatsiiu na zdobuttia naukovoho stupenia. Methodychni porady [How to prepare and defend a dissertation for obtaining a scientific degree. Methodical advice], Redaktsiia "Biuletentia Vyshchoi atestatsiinoi komisii Ukrainy", Vydavnytstvo "Toloka", Kyiv, Ukraine.
7. Tertychka, V. (2011), "The branch of science "Public (state) policy", Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration], Vol. 2, Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia [Methodology of public administration], NADU, Kyiv, Ukraine, pp. 107—111.
8. Betz, F. (2011), Managing Science: Methodology and Organization of Research, Springer, New York, USA.
9. Davidaviciene, V. (2018), Research methodology: An introduction, Springer International Publishing AG, New York, USA.
10. Kothari, C.R. (2004), Research methodology, New Age International Publishers, New Delhi.
11. Pandey, P. and Pandey, M. (2015), Research methodology tools and techniques, Bridge Center, Buzau.

Стаття надійшла до редакції 24.01.2024 р.